

Pilot studiereis schoolleiders naar

Van 14 tot en met 17 maart jl. heeft een groep van negen Nederlandse schoolleiders een bezoek gebracht aan het Zwitserse kanton Bern. Tijdens deze vierdaagse studiereis bezochten de schoolleiders diverse Zwitserse scholen. Ook stonden gesprekken met schoolleiders, een algemeen directeur en een inspecteur van het onderwijs van kanton Bern op het programma.

De groep bestond uit negen (adjunct-)directeuren uit het basisonderwijs. De deelnemers vormen sinds hun opleiding tot adjunct-directeur en later schoolleider bij Octaaf (nu Penta Nova) een hechte groep. Na het afstuderen in 2003 komt de groep op eigen initiatief jaarlijks samen voor een tweedaagse nascholing. Eigenlijk bestaat de groep uit meer leden. Het tiende lid is Rob Sakko, oud-directeur van basisschool De Grondtoon in Veenendaal. In december 2006 heeft hij het onderwijs verlaten om in het Zwitserse Kandersteg een groeps-vakantieverblijf, Villa Foree, te starten. Ondanks het vertrek uit Nederland neemt Sakko elk jaar deel aan de tweedaagse van zijn oude Octaafgroep. Het elfde lid, Frank van Arkel, directeur van CBS De Violier in Vaassen, ontbrak.

Villa Foree.

INGEBURGERD

Sakko, getrouwd en vader van drie schoolgaande kinderen, is inmiddels goed ingeburgerd in het Zwitserse onderwijs. In de afgelopen jaren heeft hij een uitgebreid onderwijsnetwerk opgebouwd in en rond Kandersteg, in het kanton Bern. Afgelopen jaar stelde hij een uitdagend, nieuw concept samen om Nederlandse schoolleiders te laten kennismaken met het Zwitserse onderwijs. Navraag bij en overleg met het Europees Platform zorgde ervoor dat de studiereis naar Kandersteg in aanmerking kwam voor een

maximale subsidie van zeshonderd euro. Hiermee kon bijna de gehele reis worden gefinancierd.

De Octaafgroep vormde een pilotgroep en kon het concept uitproberen. Dinsdagavond 13 maart vloog de groep met een budgetvlucht van Schiphol naar Basel. Sakko wachtte zijn oud-collega's met een busje met chauffeur op. Zijn eigen Ferienheim Villa Foree was het verblijf voor de groep gedurende de gehele studiereis. Overnachting en ontbijt nuttigden de schoolleiders in Villa Foree. Voor de lunch en diner waren de schitterendste *low budget* locaties in de besneeuwde omgeving uitgezocht.

PROGRAMMA

Het programma bestond uit schoolbezoeken aan twee *Primarschule* (groot en klein), een *Oberstufe* (*Sekundar* onderwijs voor dertien- tot vijftienjarigen), een kleine internaat voor speciaal onderwijs, gesprekken met gastsprekers uit primair en voortgezet onderwijs, een algemeen directeur en een inspecteur van het onderwijs in kanton Bern. De onderwijsinspecteur was zelfs bereid om op zaterdagmiddag tekst en uitleg te geven aan de Nederlandse groep. In goed overleg waren diverse gespreksthemata's vastgesteld. Onder meer werd gesproken over een plusklas voor hoogbegaafde kinderen, onderwijsstructuren in Zwitserland, de samenwerking tussen schoolleiders onderling en in hun eigen team, opbrengstgericht werken, de overgang van primair naar voortgezet

Primarschule in Spiez.

Zwitserland

Schulzentrum Längenstein in Spiez.

onderwijs, passend onderwijs en zorgleerlingen, de leerlijnen in de *Kindergarten*, de inhoud van het schoolleiderschap in Zwitserland, de opzet van het schooltoezicht door kanton Bern en het schoolbezoek van de inspecteur.

Naast de schoolbezoeken had Sakko voldoende ruimte ingebouwd voor ontspanning. De prachtige natuur in de omgeving van Kandersteg kwam uitgebreid in beeld. Zo was er een lunchwandeling aan een bijna zomerse Blausee, een wandeling over de bevroren Deschinensee en als klapstuk een sneeuwwandeling op ruim tweeduizend meter hoogte richting de Gemmipass.

ZWITSERS

Opvallende zaken: in Zwitserland gaan kinderen van zes tot vijftien veelal naar dezelfde school. Daarna pas volgt een uitsplitsing naar gymnasiaal onderwijs of een beroepsopleiding. Bijzonder is de zeer geringe jeugdwerkloosheid en goede

uitstroom naar een passend beroep. Ook het inspectietoezicht valt aangenaam op. Het toezicht geeft veel meer autonomie aan de deskundige schoolleiders en zit minder op de opbrengsten en meer op de ontwikkeling van het onderwijs. Ook gaat zij meer in gesprek. Passend onderwijs krijgt in Zwitserland al langer vorm; er zijn nauwelijks scholen voor speciaal basisonderwijs. Wel zijn de klassen wat kleiner dan de gemiddelde Nederlandse klas. Negatief viel op dat een klein land als Zwitserland het onderwijs per kanton soms totaal verschillend inricht. Er is in het verleden weinig onderlinge afstemming geweest. Daarin komt nu langzaam verandering.

Concluderend kunnen we stellen dat het Zwitserse onderwijs op een goed en met Nederland vergelijkbaar niveau ligt. Het Zwitserse inspectietoezicht nemen we graag over!

De pilot vinden we zeer geslaagd en we raden deze studiereis alle schoolleiders van Nederland graag aan. De gastvrijheid van de familie Sakko en onze Zwitserse collega's was geweldig. Voor meer informatie kunt u kijken op www.schoolreiszwitserland.nl of www.villaforee-ferienheim.ch. ■

Namens de Octaafgroep, Paul Bouw, directeur CBS De Burcht te Veenendaal